ΚΤΙΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΑΓΙΑΣ ΜΟΝΗΣ ΔΩΡΙΔΟΣ

Ἡ μνεία SPAW 1935, 697 σημ. 2 παρὰ τοῦ Klaffenbach τῆς χριστιανικῆς ἐπιγραφῆς ἐπὶ μαρμαρίνης πλακὸς (0,06 μ. × 0,50 μ., ὕψ. γραμ. 0,015 μ., διάστιχον 0,005 μ.) ἐντετειχισμένης εἰς τὴν ἀψῖδα τοῦ Ἱεροῦ *ης πρ(εσβύτερος) ὑπὲρ σωτηρίας ἑαυτοῦ κα[ὶ τῆς] | [συμβίο]υ αὐτοῦ ἐκαλιέργησεν †* μὲ ὡδήγησεν εἰς τὸν τόπον εὑρέσεώς της πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἐρειπίων τοῦ Βυζαντινοῦ ναοῦ Ἁγία Μονὴ Κοκκίνου Δωρίδος εὑρισκομένης ἐπὶ λοφίσκου 100 μ. περ. ἄνω τῆς ἐθνικῆς ὁδοῦ Λιδωρικίου – Ναυπάκτου καὶ περὶ τὰ 2.600 μ. περ. ἐκεῖθεν τῆς μεγάλης ὁδικῆς γεφύρας τοῦ Κοκκίνου δυτικῶς τοῦ Στενοῦ.

Εἰκ. 1. – Ἐρείπια Ἁγίας Μονῆς Δωρίδος.

Ὁ ναός, μήκους 11,40 μ. (— 3,30 μ. μήκ. νάρθηκος), πλάτους 7,40 μ., τιμώμενος εἰς μνήμην τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου διασῴζει τὴν τοιχοποιίαν εἰς ὕψος 0,80 μ. περ. καὶ τὸ Διακονικὸν μέχρις ὕψους 4 περ. μ. (εἰκ. 1).

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
12/10/2023 10:14:13 EEST - 167.114.118.212

Εἶναι πλινθοπερίβλητος καὶ ἀνήκει εἰς τὸν τύπον τοῦ σταυρεπιστέγου μετὰ τρούλλου. Εἰς τὴν οἰκοδόμησίν της ἐχρησιμοποιήθη καὶ ἀρχαῖον ὑλικὸν — κίονες τρούλλου ἀρράβδωτοι. Τὴν μελέτην τῆς ἀρχιτεκτονικῆς της θὰ δημοσιεύσῃ ὁ καθηγητὴς Ὀρλάνδος.

Κατὰ τὴν χρησιμοποίησιν λίθων τῶν ἐρειπίων διὰ τὴν οἰκοδομήν, παραπλεύρως, τοῦ νεωτέρου ναοῦ Ἁγία Μονὴ ἀπεκαλύφθη ἡ κτιτορικὴ ἐπιγραφὴ τοῦ ὑπερθύρου χαραγμένη δι' ἀκιδωτῆς σμίλης ἐπὶ πλακὸς ἐκ λευκάζοντος ἀσβεστολίθου μήκους 1,168 μ., ὕψ. 0,20 ±, βάθους 0,46 μ., ὕψ. γραμ. 24 – 30 χιλ. (εἰκ. 2 καὶ 3).

Εἰκ. 2. – Κτιτορικὴ ἐπιγραφὴ τῆς Ἁγίας Μονῆς Δωρίδος.

Δεδόμητε τῇ τοῦ Θ(εο)ῦ βοηθήα ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ὁ θῆος καὶ πάνσεπτος ναὸς οὗτος τῆς ὑπεραγίας δε[σ]

πήνης ἡμῶν Θ(εοτό)κου παρὰ τοῦ μοναχοῦ κ(αὶ) ἁμαρτωλοῦ Μύρωνος ἐπὴ τῆς βασηλίας τοῦ κυροῦ Ἀλε

ξήου κ(αὶ) μεγάλου βασιλέως Ρωμέων τοῦ Κωμνηνοῦ, οἰκουμενικοῦ δὲ πατριάρχου κυροῦ Γεωργίου,

τοῦ πανιερωτάτου ἡμῶν κ(αὶ) θεοφιλεστάτου ἀρχιερέως [κυροῦ;] Νικωλάου τοῦ μ(οναστηριακ)οῦ ναοῦ θ(είο)υ κὲ

[ἱ]εροῦ σταβροπιγιωτικοῦ μ(οναστηρί)ου μηνὶ Σε(πτεμ)βρίω (Ἰ)ν(δικτιῶνος) β (δευτέρας), ἔτι ,ςψζ †

(6707 – 5509 = 1198 μ.Χ.).

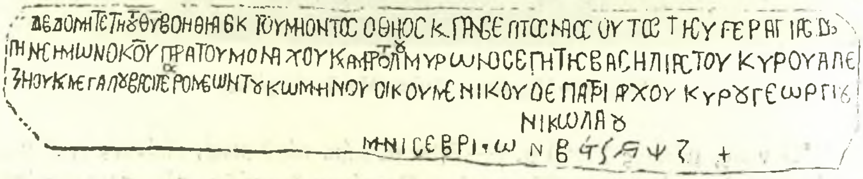

Εἰκ. 3. – Κτιτορικὴ ἐπιγραφὴ τῆς Ἁγίας Μονῆς Δωρίδος, ἀντίγραφον τῆς εἰκ. 2.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
12/10/2023 10:14:13 EEST - 167.114.118.212

Τὰ γράμματα τοῦ τετάρτου καὶ πέμπτου στίχου εἶναι δυσδιάκριτα. Ἕδρα τοῦ ἐπιχωρίου ἐπισκόπου ἦτο φαίνεται τὸ γειτονικὸν Κάλλιον, ἐντὸς τῶν ἀρχαίων καὶ Βυζαντινῶν τειχῶν τοῦ ὁποίου σῴζεται τὸ τοπωνύμιον Ἐπισκοπή.

Ἡ βραχυγραφία Ν ἀντὶ *ἰνδικτιῶνος* ὡς εἰς ἐπιγραφὴν τοῦ Βυζαντινοῦ ναοῦ τοῦ Ταξιάρχου ἐν Μεσαρίᾳ τῆς Ἄνδρου (Ἐπετ. Ἑταιρείας Βυζ. Σπουδῶν, 4, 1927, 50. Πασχάλης) καὶ τῶν Ἁγίων Θεοδώρων *Περγάμου* (H. Grégoire, Recueil des Inscriptions Grecques Chrétiennes d'Asie Mineure, 1922, ἀρ. 51).

Ἐκ τοῦ ἔτους κτίσεως τοῦ ναοῦ (Σεπτέμβριος 1198 μ.Χ.) ταυτίζεται ὁ μέγας βασιλεὺς Ρωμαίων Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς πρὸς τὸν Ἀλέξιον Γ' Ἄγγελον Κομνηνὸν (8 Ἀπριλίου 1195 – 17 Ἰουλίου 1203 μ.Χ., G. Ostrogorsky, Geschichte des Byzantinischen Staates, 1952, σ. 325 – 333) καὶ ὁ Οἰκουμενικὸς πατριάρχης Γεώργιος πρὸς τὸν Γεώργιον Β' Ξιφιλῖνον 1191 – 1198 μ.Χ. (Χρυσοστ. Παπαδοπούλου, Κατάλογος Πατριαρχῶν, περιοδ. «Θεολογία», ἔτος Δ', 1926, σ. 177 – 182, ὅπου καὶ ἡ σχετικὴ βιβλιογραφία. Ἀνατύπ. Βασ. Στεφανίδου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, σ. 737 κἑ.).

ΕΥΘ. ΜΑΣΤΡΟΚΩΣΤΑΣ

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
12/10/2023 10:14:13 EEST - 167.114.118.212